[Time: 2 Hours] [Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All questions are compulsory. Option, whenever is internal.

2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Answer any one of the following
 - A) Elaborate the main argument of the Constructivist approach to IR.
 - B) Examine the Marxist approach to the study of IR.
- Q.2 Answer any one of the following
 - A) Explain the term Globalization. Bring out the argument in favour of and against Globalization.
 - B) What is regionalism? How do you view the relations between regionalism and globalization? Examine the context of regional organizations and trade blocs.
- Q.3 Answer any one of the following
 - A) What is Humanitarian Intervention? Do you justify it? Give regions.
 - B) Discuss the causes and effect of international migration in the contemporary context.

[Time:2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. फक्त प्रश्नांतर्गत पर्याय आहे.

- 2. सर्व प्रश्नांना समान ग्ण आहेत.
- Q.1 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.
 - अ) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या रचनावादी दृष्टीकोणाची महत्वाची तत्वे स्पष्ट करा.
 - ब) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या मार्क्सवादी दृष्टीकोणाचे विवेचन करा.
- Q.2 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.
 - अ) जागतिकीकरण या संज्ञेची व्याख्या करा. त्याच्या बाजूने आणि विरोधी मुद्दे स्पष्ट करा.
 - ब) क्षेत्रवाद म्हणजे काय? क्षेत्रवाद आणि जागतिकीकरण यांतील संबंध कसे आहेत? क्षेत्रीय संघटना आणि व्यापारी गटांच्या संदर्भात विवेचन करा.
- Q.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा
 - अ) मानवतावादी हस्तक्षेप म्हणजे काय? त्म्ही त्यांचे समर्थन करता का? कारणे द्या.
 - ब) समकालीन संदर्भात आंतरराष्ट्रीय स्थलांतराची कारणे आणि परिणाम यांची चर्चा करा.